

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

**80 НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ВИКЛАДАЧІВ АКАДЕМІЇ**

Одеса 2020

Наукове видання

Збірник тез доповідей 80 наукової конференції викладачів академії
7 – 8 травня 2020 р.

Матеріали, занесені до збірника, друкуються за авторськими оригіналами.
За достовірність інформації відповідає автор публікації.

Рекомендовано до друку та розповсюдження в мережі Internet Вченою радою
Одеської національної академії харчових технологій,
протокол № 15 від 05.05.2020 р.

Під загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України,
Лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки,
д-ра техн. наук, професора Б.В. Єгорова

Укладач Т.Л. Дьяченко

Редакційна колегія

Голова Єгоров Б.В., д.т.н., професор
Заступник голови Поварова Н.М., к.т.н., доцент

Члени колегії:

Амбарцумянц Р.В., д-р техн. наук, професор
Безусов А.Т., д-р техн. наук, професор
Бурдо О.Г., д.т.н., професор
Віннікова Л.Г., д-р техн. наук, професор
Гапонюк О.І., д.т.н., професор
Жигунов Д.О., д.т.н., доцент
Іоргачова К.Г., д.т.н., професор
Капрельянц Л.В., д.т.н., професор
Коваленко О.О., д.т.н., ст.н.с.
Косой Б.В., д.т.н., професор
Крусір Г.В., д-р техн. наук, професор
Мардар М.Р., д.т.н., професор
Мілованов В.І., д-р техн. наук, професор
Павлов О.І., д.е.н., професор
Плотніков В.М., д-р техн. наук, доцент
Станкевич Г.М., д.т.н., професор,
Савенко І.І., д.е.н., професор,
Тележенко Л.М., д-р техн. наук, професор
Ткаченко Н.А., д.т.н., професор,
Ткаченко О.Б., д.т.н., професор
Хобін В.А., д.т.н., професор,
Хмельнюк М.Г., д.т.н., професор
Черно Н.К., д.т.н., професор

Таким чином, формування ефективної політики управління власним капіталом підприємства неможливе без такого інструменту як фінансовий аналіз. Для сталого розвитку вітчизняних підприємств, забезпечення ефективності їх діяльності та конкурентоспроможності в сучасних умовах необхідний системний підхід в управлінні власним капіталом підприємства, першим етапом якого є саме його комплексний фінансовий аналіз за удосконаленим підходом.

Література

1. Kuprina N., Markova T., Volodina O., Stupnytska M. Peculiarities of analysis of enterprise's own capital in modern conditions URL: <https://journals.onaft.edu.ua/index.php/fie/article/view/1667/1866> (дата звернення: 15.03.2020).
2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013 р. № 73 (зі змінами та доповненнями) URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата звернення: 15.03.2020).
3. Закон України «Про господарські товариства» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12> (дата звернення: 15.03.2020).
4. Закон України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19> (дата звернення: 15.03.2020).

АСПЕКТИ ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ: ОЦІНКА ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТА ЙМОВІРНОСТІ БАНКРУТСТВА

**Ступницька Т.М., к.е.н., доцент, Пчелянська Г.Б., старший викладач
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса**

Одним з важливих завдань управління підприємством в сучасних економічних умовах є оцінка його фінансової стійкості та ймовірності банкрутства. Результати такої оцінки свідчать про рівень платоспроможності та ефективності управління фінансовими ресурсами підприємства та запобігають його фінансовій кризі.

Оцінка фінансової стійкості та ймовірності банкрутства є складовими фінансового аналізу підприємства, сутність якого полягає в оцінці й прогнозуванні фінансового стану підприємства на підставі форм його фінансової звітності.

Однією з найважливіших характеристик фінансового стану підприємства є його фінансова стійкість. Фінансова стійкість підприємства – це перевищення доходів над його витратами, оптимальне співвідношення власних та позикових коштів та ефективне використання ресурсів підприємстві, що сприяє безперервній та ефективній діяльності підприємства.

Для аналізу фінансової стійкості підприємства використовуються два підходи: система узагальнюючих показників та система часткових показників.

За першим підходом узагальнюючим показником фінансової незалежності підприємства є надлишок або нестача джерел фінансування для формування запасів, який визначають як різницю між величиною джерел покриття та величиною запасів. Вартість запасів порівнюють послідовно з наявністю власного оборотного капіталу та короткостроковими кредитами та позиками. Відповідно до забезпеченості запасів, переліченими варіантами фінансування, розрізняють чотири типи фінансової стійкості: абсолютну, нормальну, нестійку (передкризову) та кризову. Деякі науковці пропонують використовувати також довгострокові кредити для поповнення джерел фінансування запасів. На нашу думку це є недоцільним, тому що саме короткострокові кредити надаються для поповнення оборотних коштів підприємства, в той час, як довгострокові – на більш вагомій цілі.

Інший метод визначення фінансової стійкості – це система часткових показників або метод розрахунку коефіцієнтів, які характеризують фінансову стійкість підприємства за формою № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)»: коефіцієнт мобільності майна; коефіцієнт мобільності оборотних активів; коефіцієнт автономії; коефіцієнт співвідношення залучених і власних коштів; наявність власних оборотних коштів підприємства; коефіцієнт маневреності власного капіталу; коефіцієнт забезпеченості оборотних коштів власними оборотними коштами

На фінансову стійкість підприємства впливають різні чинники: положення підприємства на ринку, виробництво і випуск дешевої продукції, що має попит, його потенціал в діловій співпраці, ступінь залежності від зовнішніх кредиторів і інвесторів, наявність неплатоспроможних дебіторів, ефективність господарських і фінансових операцій і т.п.

Своєчасна діагностика банкрутства підприємства запобігає його фінансовій кризі. Це питання набуває все більшої актуальності в теперішній час розвитку економіки України, де триває фінансова, економічна та політична криза.

В грудні 2019 року в Україні було введено в дію кодекс України з процедур банкрутства, який встановлює умови та порядок відновлення платоспроможності боржника – юридичної особи або визнання його банкрутом з метою задоволення вимог кредиторів, а також відновлення платоспроможності фізичної особи [2]. Очікується, що Кодекс призведе до позитивних змін в інвестиційному кліматі держави в цілому. Вступ в дію Кодексу призведе до більшої прозорості і зрозумілості правил ведення бізнесу (в частині банкрутства) для інвесторів, що вже працюють в Україні або планують розпочати свою діяльність. Також він також дасть можливість кращого прогнозування розвитку бізнесу в майбутньому для інвесторів, що планують розпочати свою діяльність [3].

Діагностика банкрутства – використання сукупності методів фінансового аналізу для своєчасного розпізнавання симптомів фінансової кризи на підприємстві й оперативного реагування на неї на початкових стадіях з метою зменшення імовірності повної фінансової неспроможності суб'єктів господарювання [4].

Виділяють декілька етапів діагностування банкрутства підприємства:

- аналіз ліквідності балансу за абсолютними показниками;
- розрахунок і аналіз відносних показників ліквідності;
- визначення інтегрального Z-показника рівня загрози банкрутства.

Аналіз ліквідності балансу за абсолютними показниками полягає в порівнянні коштів активу, згрупованих за рівнем їх ліквідності, із зобов'язаннями за пасивом, об'єднаними за строками їх погашення і в порядку зростання цих строків.

Аналіз ліквідності доповнюється розрахунком і аналізом відносних показників ліквідності за формою № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)»: коефіцієнту поточної ліквідності (коефіцієнт покриття); коефіцієнту швидкої ліквідності; коефіцієнту абсолютної ліквідності, який є найбільш жорстким критерієм ліквідності.

Розрахунок відносних показників ліквідності дозволяє надати характеристику платоспроможності підприємства, а також відповідає інтересам різних груп зовнішніх користувачів.

На заключному етапі діагностування банкрутства підприємства проводиться визначення інтегрального Z-показника рівня загрози банкрутства, який визначають з використанням різних підходів, найбільш розповсюдженими серед яких є п'ятифакторна модель Альтмана, моделі Таффлера, Спінгейта, Бівера та інших вчених та з'ясування симптомів фінансової кризи на підприємстві, що дає змогу на початкових стадіях зменшити імовірність повної фінансової неспроможності підприємства.

За результатами проведеного аналізу керівництво підприємства приймає стратегічні управлінські рішення (щодо покращення платоспроможності підприємства, подолання кризового стану, запобігання банкрутству тощо).

Література

1. Антонюк О.П., Ступницька Т.М., Купріна Н.М. Економічний аналіз (практикум): навч. посіб. Львів: «Магнолія 2006», 2015. 326 с.
2. Кодекс України з процедур банкрутства за станом на 01.02.2020 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19> (дата звернення 10.02.2020 р.)
3. Економічна правда. Дата звернення 10.02.2020 р) URL.: <https://www.epravda.com.ua/rus/columns/2018/10/22/641746/> (
4. Коваленко Л.О., Ремньова Л.М. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Знання, – 2005. – 485 с.

НАУКОВІ АСПЕКТИ ДІАГНОСТИКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Ткачук Г.О., к.е.н., доцент

Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса

Система забезпечення економічної безпеки підприємства представляє собою сукупність новітніх технологій, інструментів та заходів, спроможних забезпечити виконання базових завдань системи економічної безпеки, які включають:

- своєчасне виявлення та ідентифікацію реальних ризиків та загроз безпечній діяльності підприємства;
- оцінку стану та рівня економічної безпеки підприємства;
- оперативне застосування заходів безпеки від негативного впливу ризиків та загроз.

Серед вищезазначених завдань результати процесів оцінки та діагностики відіграють роль певного індикатора, адже дозволяють визначити міру небезпеки бізнес-процесів та трансформаційних перетворень. За авторським баченням, система оцінки складається з таких елементів [1]:

- 1) діагностика та оцінка фінансового стану підприємства;
- 2) діагностика спроможності системи економічної безпеки протидіяти ймовірному негативному впливу вірогідних ризиків та загроз;
- 3) оцінки рівня небезпеки бізнес-процесів та трансформаційних перетворень;
- 4) оцінка рівня економічної безпеки підприємства.

Діагностика будь-якої системи, в т.ч. економічної, представляє собою процес розпізнавання явищ та подій, які негативно впливають на таку систему.

Фінансова діагностика – це «напрямок економічного аналізу, що дає можливість виявити характер порушення нормального ходу економічних процесів на підприємстві» [2].

Метою фінансового діагностування підприємства є «оцінка тенденцій фінансового стану, виявлення способів підвищення рентабельності, а також створення передумов для стабільної діяльності» [3].

Основним завданням діагностики фінансового стану підприємства в системі його економічної безпеки, за нашим міркуванням, є:

- розпізнавання ризиків погіршення фінансового стану та втрати фінансової стійкості;
- встановлення відповідності фінансового стану підприємства за базовими напрямками очікуваному (запланованому) рівню;
- визначення спроможності підприємства щодо фінансового забезпечення заходів економічної безпеки.

При цьому, базовими напрямками діагностики найчастіше вважаються:

- діагностика фінансової стійкості;

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ АУДИТУ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ	
Васьковська К.О.	395
ПРУДЕНЦІЙНИЙ НАГЛЯД ЯК СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ТОРГОВЦІВ ЦІННИМИ ПАПЕРАМИ	
Євтушевська О.О.	397
ОПЕРАЦІЇ КРЕДИТНОГО ХАРАКТЕРУ: ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ У БАНКАХ	
Мельник Ю.М.	399
АНАЛІЗ ПРИБУТКОВОСТІ М'ЯСОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ	
Ощепков О.П., Магденко С.О.	401
ВНУТРІШНЬОГОСПОДАРСЬКИЙ КОНТРОЛЬ ДІЯЛЬНОСТІ МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ	
Стасюкова К.В., Головаченко Л.М.	403
ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА: СУЧАСНИЙ АСПЕКТ	
Купріна Н.М., Маркова Т.Д., Баранюк Х.О.	404
АСПЕКТИ ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ: ОЦІНКА ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТА ЙМОВІРНОСТІ БАНКРУТСТВА	
Ступницька Т.М., Пчелянська Г.Б.	406
НАУКОВІ АСПЕКТИ ДІАГНОСТИКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА	
Ткачук Г.О.	408
ЕЛЕКТРОННИЙ ДОКУМЕНТООБІГ, ВИМОГИ ДО ЗАХИСТУ ІНФОРМАЦІЇ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ	
Скляр Л.Б.	409
СУЧАСНИЙ СТАН СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ	
Тарасова О.В.	411
СЕКЦІЯ «ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ ТА ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА»	
«ПРОДОВОЛЬЧА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ» ЯК ЕКОНОМІЧНА КАТЕГОРІЯ: ТЕНДЕНЦІЇ ВИЗНАЧЕННЯ	
Криницька О.О., Ткачук Т.І.	413
СЕКЦІЯ «СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ НАУКИ, ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА ТА СПОРТ»	
ПАРТНЕРСТВО УКРАЇНА-НАТО – НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОГО КУРСУ	
Соловей А.О., Ботіка Т.С., Мамроцька О.А.	415
ПРО ІСТОРИКО-ФІЛОСОФСЬКІ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ВЧЕНОГО	
Соловей А.О., Кананихіна О.М., Ботіка Т.С., Мамроцька О.А.	416
ПЕРШИЙ ЗИМОВИЙ ПОХІД: ОДЕСЬКИЙ ПЕРІОД	
Шишко О.Г.	419
ПРОПАГАНДА В ПУБЛІЧНІЙ ПОЛІТИЦІ	
Дмитрашко С.А.	420
СОЦІАЛЬНЕ ПРОГНОЗУВАННЯ ЯК ОСНОВА ДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ	
Орлова В.О.	422
КОНФЛІКТ ЦИВІЛІЗАЦІЙ ЯК РУШІЙ ПРОГРЕСУ ЛЮДСТВА	
Петракова Є. Р., Черняк Г.А.	423
ЩОДО ПРОБЛЕМИ ОЦІНЮВАННЯ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО ЗНАННЯ	
Лар'яновський І.С.	425
МОДЕЛЬ СИСТЕМИ БЕЗОПЛАТНОЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ УКРАЇНИ У ПОРІВНЯННІ З ІНШИМИ КРАЇНАМИ	
Осадча І.А.	427
ТЕОРЕТИКО-ЕМПІРИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИВЧЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПРОНИКЛИВОСТІ	
Сороченко О.В.	429
САМОРЕАЛІЗАЦІЯ В СУЧАСНІЙ КОМЕРЦІЙНІЙ ОРГАНІЗАЦІЇ	
Мельник Ю.М., Тодорова С.М., Шевченко Г.А.	430
ПСИХОЛОГІЧНІ МЕТОДИ ОЦІНКИ ПЕРСОНАЛУ	
Черкаський А.В.	432
ГЕНДЕРНИЙ РОЗРИВ У ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІЙ ВЛАСНОСТІ: ІСТОРИЧНА РЕТРОСПЕКТИВА	
Дружкова І.С.	433
ІНШОМОВНИ МОВЛЕННЄВІ УМІННЯ ТА СПЕЦИФІКА ЇХ ФУНКЦІОНУВАННЯ	
Верейтіна І.А., Попель О.В., Добровольська Н.Л.	434